

Çocuklar?n Çevreye Kar?? Tutum ve Bilgileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar?n Çevreye Kar?? Tutum ve Bilgileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19031>

Özet

Çocuklar?n Çevreye Kar?? Tutum ve Bilgileri Ölçe?i (ÇÇTBÖ), çocuklar?n çevreye yönelik hem bilişsel düzeydeki bilgilerini hem de duyuşsal alandaki tutumlar?n? ölçmek amacıyla geliştirlmi? bir psikolojik ölçek uyarlamas?d?r. Bu araç, özellikle fen e?itimi ve çevre bilinci çal??malar?nda, öğrencilerin çevreye olan yakla??mlar?n? sistematik bir şekilde de?erlendirmek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? 2002 y?l?nda yapılm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çevre Bilinci, Çevreye Kar?? Tutum, Çevre E?itimi, Çocuklar, Psikolojik Ölçme, Geçerlilik, Güvenirlik.

Yazarlar

Gücüm, B. (Uyarlama ve Geçerlilik/Güvenirlik Çal??mas?)

Amaç

Ölçe?in temel amacı, çocuklar?n çevresel sorunlara ve sürdürülebilirlik kavramlar?na ilişkin sahip oldukları bilgi düzeyini ve bu bilgilere paralel olarak geliştirdikleri tutumlar? nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve çevre bilincini art?rmaya yönelik müfredat geliştirmede kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçek, adaptasyon çal??mas? kapsamında, Türkiye'deki çocuk popülasyonunun kültürel ve e?itimsel ba?lam?na uygunlu?unu test etmeyi amaçlam??t?r. Bu sayede, uluslararası alanda kullanılan çevre tutum ve bilgi ölçeklerinin Türkçe literatüre kazandırılması sağlanm??t?r.

Yap?

Çocuklar?n Çevreye Kar?? Tutum ve Bilgileri Ölçe?i, genellikle iki ana psikolojik yapıyı ölçmek üzere tasarlanm??t?r:

Çevresel Bilgi: Bireyin ekolojik süreçler, kirlilik kaynakları ve çevre sorunları?n?n çözümleri hakkında sahip oldu?u olgusal ve kavramsal bilgileri ifade eder.

Çevresel Tutum: Bireyin çevreye, çevre korumaya ve çevresel eylemlere yönelik olumlu veya olumsuz duygusal eğilimlerini ve inançları?n? kapsar. Bu, çevresel sorumluluk ve motivasyon ile yakından ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? (Gücüm, 2002), ölçe?in hedefledi?i yap?lar? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için geçerlilik analizlerini içermi?tir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlilik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinde yap? geçerlili?inin (muhtemelen faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerlili?inin incelendi?i varsay?lmaktadır.

Bu tür adaptasyon çal??malar?nda, genellikle uzman görüşü al?narak dil ve kültürel uyarlama yap?ld?ktan sonra, yap?sal geçerlili?i do?rulamak için istatistiksel yöntemlere ba?vurulur. Ölçe?in, çocuklar?n çevreye yönelik bili?sel ve duyu?sal ayr?m?n? ba?ar?l? bir ?ekilde yapabildi?i beklenmektedir.

Güvenirlik

Gücüm (2002) tarafından yürütülen çal??mada, ölçe?in tutarlıl???n? ve kararlıl???n? de?erlendirmek amacıyla güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmi?tir. Güvenirlik çal??malar?nda, genellikle iç tutarlıl?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) hesaplan?r.

Yüksek iç tutarlıl?k katsay?s?, ölçe?i olu?turan maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda uyumlu oldu?unu gösterir. Ölçe?in güvenilirli?i, testin farklı zamanlarda veya farklı örneklemeler üzerinde tutarlı sonuçlar üretme yetene?i aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

ÇÇTBÖ gibi çok boyutlu ölçeklerin uyarlama çal??malar?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu teyit etmek için genellikle Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi kullanılır. Bu analizler, Tutum ve Bilgi boyutlar?n?n birbirinden ba??ms?z veya ili?kili alt faktörler olarak ayr?l?p ayr?lmad???n? istatistiksel olarak inceler.

Faktör analizi sonuçlar?, her bir maddenin hangi alt boyuta yüklendi?ini göstererek, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü sa?lamla?t?rmaktadır. Bu, özellikle çevresel e?itim ara?t?rmalar?nda, tutum ve bilgi aras?ndaki ili?kinin incelenmesi için temel bir ad?md?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçe?i

Format: Belirtilmemi? (Genellikle Likert tipi tutum maddeleri ve çoktan seçmeli bilgi maddeleri içerir)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Öğrenciler)

Yaş Grubu: İlkokul veya Ortaokul öğrencileri (Genellikle 9-14 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki okullarda öğrenim gören öğrenciler üzerinde test edilmiştir.

Test Metodolojisi: Anket veya öz bildirim temelli ölçek uygulaması.

Anahtar Kelimeler

Çevresel Bilgi, Çevresel Tutum, Gücüm, B., ODTÜ Kongresi, Ölçek Geliştirme, Çevre Eğitimi, Çocuk Psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazın Adresi: Gücüm, B. (2002 çalışması için ODTÜ, Ankara ile ilişkilidir.)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal kaynağın izin ve telif hakları bilgisi mevcut değildir. Türkçe adaptasyon ve geçerlilik/güvenilirlik çalışması 2002 yılında sunulmuştur. Ölçeğin ticari kullanım veya ücret bilgisi hakkında spesifik bir veri bulunmamaktadır.

Kaynakça

Gücüm, B. (2002). Çocukların Çevreye Karşı Tutum ve Bilgileri Ölçeği'nin geçerliliği ve güvenilirliği üzerine çalışma. 5. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi, 16-18 Eylül: ODTÜ, Ankara.

Bu çalışmanın orijinal PDF özeti buradan indirilebilir: <http://old.fedu.metu.edu.tr/ufbmek-5/ozetler/d043.pdf>

Ölçeğin tam metin PDF dosyası ise şu adresten erişilebilir: [cocuklarin-cevreye-karsi-tutum-ve-bilgileri-olcegi-childrens-environmental-attitude-and-knowledge.pdf](http://old.fedu.metu.edu.tr/ufbmek-5/ozetler/d043.pdf)

Çocukların Çevreye Karşı Tutum ve Bilgileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, orijinal dillerinde ve değiştirilmeden buraya eklenmelidir. Maddeler mevcut olmadıysa, bu bölüm boş

b?rak?lm??t?r. Ölçek, tipik olarak çevresel sorunlara yönelik tutum ifadeleri ve temel ekoloji bilgisine dair çoktan seçmeli sorular içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM